

Hársalkodó

A Korányi Frigyes Szakkollégium lapja

Szerkesztette: Farkas Ferenc Balázs

2018/05

Kittenberger Kálmán – Kelet-Afrika vadonjaiban (részlet)

„1904 június 11-én történt velem ez a kalamitás (kellemetlenség), melyet vigyázatlanságomon kívül egy csütörtököt-mondott történet okozott. Éjjel a táborom közelében kitett dögnél oroszlán járt. A harmatos fűvön könnyű volt követni, és csakhamar meg is pillantottam. Csak a fejét és a nyakát láttam jól, mert a fű magas volt. A távolság alig volt negyven lépés és így könnyű lett volna fejbe lőnöm, de mivel nem akartam a koponyáját tönkrezúzni, nyakon lőttem a majdnem sörénytelen hímoroszlánt, mire hörögve felfordult. Egy mocsága törzsbeli fiú volt velem, aki a sörétes puskáimat hozta és egy

pálmarostból készült kosarat, mert akkor madárgyűjtésre indultam. Mikor oroszlánom összeesett, odaszóltam az erősen visszahúzódott emberemnek, hogy szaladjon és hívja a három

otthon maradt embert (ennyiből állott akkor az egész szafárim, azok közül is egyik gyerek volt) és hozza el a fényképezőgépet is. Emberem azonnal elsietett, én meg, hogy jobban lássam a lelőtt oroszlant, néhány lépést tettem feléje: a fű teljesen eltakarta.

A sebzett állat helyéről hangzó mérges, fenyegető morgás azonnal „állj-t” parancsolt: lövésre kész fegyverrel vártam a támadó előbukkanását. Nem kellett soká várnom! Mikor a felém törő oroszlant megláttam, fejét véve célba, rögtön elnyomtam a ravaszt, de csak egy hitvány csattanás hangzott!

Puskám csütörtököt mondott!

A következő pillanatban az oroszlán már mellettem termett és mancsával a combomra vágott – éppúgy, ahogy a macska szokta a hozzákapó kutyákkal - ami azonnal földre döntött. Fektemben puskámat két kézre fogva, keresztben az oroszlán szájába szorítottam és úgy próbáltam távol tartani magamtól. Ezekre a válságos pillanatokra később sem tudtam pontosan visszaemlékezni, csak azt tudom, hogy közben az állat erős, érdes nyelve a jobbkezem ügyébe került. Nagyot rántottam rajta, hiszen az életéről volt szó. Erre a váratlan inzultusra az erősen sebzett állat egy pillanatra visszahőkölt, a fegyver a jobbkezemben maradt. Ekkor hirtelen beleismételhettem egy másik történetet és az oroszlán felé sütöttem, persze nem archoz emelve és célozva, de oly szerencsével, hogy a lövedék az állat szemén hatolt be és a koponyát összezúzva, azonnali halálát okozta. A rövid küzdelem közben mindvégig hátamon hevertem.

Nagynehezen feltápáskodtam. A jobbkezem csuklója fölötti sebek egyikéből szökellve ömlött a vér. Ezt a sebet az ingem zsebében maradt

zsebkendőmmel kötöttem el, aztán puskámra támaszkodva, a tábor felé indultam. Segítségért nem kiáltottam, mert jól tudtam, hogy embereim ebben az esetben nem jöttek volna felém, mert azt hitték volna, hogy az oroszlan még él.

Csak miután megfenyegettem őket, jöttek hozzám és vittek haza.

Egy-két nap múlva végleg el akartam hagyni tanyámat és ezért kevés gyógy- és kötszeremet a bennszülötteknek adtam élelmiszerekért és néprajzi tárgyakért cserébe. Most tehát kötszerem sem volt. Embereimmel a cseretárgynak használt olcsó pamutvászonból kötésre való darabokat téptem. Csak melegvízzel moshattam ki jól-rosszul sebeimet, miután jobbkézem középső ujjának lecsüngő ujjpercét levágtam.

Az elindulás volt a legnehezebb. A megáradt Daryama folyón egy kidöntött faóriás alkotta hídon vitt át két hatalmas fickó. Igazi kötéláncos munka volt. Egy kis megbillenés és az ott leselkedő krokodilusok nagyon könnyű zsákmányhoz jutottak volna.

Utolsó éjjel vizet sem kaptam, mert a Rau-folyóhoz vízért menő embereimet megriasztotta egy elefántcsorda. Ekkor tudtam meg, hogy milyen kicsire tudnak összezsugorodni az ember vágyai. Emlékszem jól, hogy egy pohár vízen

kívül azt óhajtottam leginkább, hogy műtőasztalon feküdjem és egy ügyes orvos kezelje sebeimet.

A baj sohasem jár egyedül. Moshiba érve, sajnálattal kellett hallanom, hogy az ott állomásozó törzsorvost aznap szállították a tengerpart felé, hogy májfekélyét megoperálják, így csak a bennszülött ápoló részesített az elkészett elsősegélyben. Másnap este megérkezett a mambai protestáns misszió gyorsfutár által értesített orvosa, a jó öreg dr. Plötze, aki bizony elkomorodott a nagyon elhanyagolt sebek láttán. A gondos ápolás három hónap múlva mégis megint munkaképessé tett, noha időközben erősen megviselt a malária. Szerencsém volt, mert az oroszlanütötte sebek legtöbbször vérmérgezést okoznak és végzetessé válnak.”

Részlet a Kelet-Afrika vadonjai című könyvből. Kittenberger Kálmán magyar Afrika-kutató, zoológus, tanár, vadász és természettudományi író. A magyar vadászirodalom klasszikusa, 1920–1948 között a Nimród vadászújság főszerkesztője.

Egyed Bálint - Bepillantás a gyermekonko-hematológiai betegségek hazai ellátásába

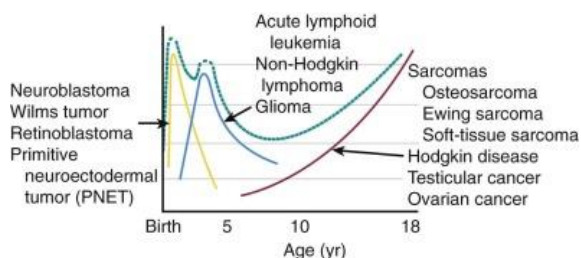
Nehéz témákról valójában mindig hálás feladat írni, mert egyrészt érdekesek, másrészt azokból csak tanulni lehet. Igazából a legtöbb rosszindulatú daganatos betegségekkel küzdő gyermekekről folytatott beszélgetésem végére egyetértés alakul ki abban, hogy a téma korántsem annyira nehéz vagy lehangoló, mint ahogy eleinte tűnik.

Magyarországon évente 200-300 új vérképzőszervi és szolid tumoros gyermeket diagnosztizálnak, ami mondjuk a cukorbetegség éves incidenciáját tekintve nem utal egy feltűnő népegészségügyi problémára. A 18 év alattiak halálozási statisztikáiban a tumorok a második fő haláloknak számítanak (a balesetek után), ami inkább azt mutatja, hogy fejlett országokban a gyermekhalandóság igen alacsony, mintsem hogy a gyermektumorokban szabályszerűen meg kellene halni. Az alacsony esetszámnak van két fontos következménye. Egyrészt, hogy kis országunkban érdemes központosítani a gyermekonkológiai ellátást,

másrészt, hogy a medikusokra a gyermekgyógyászat-gyakorlatokon valószínűleg több kosz ragad, mint hemat-onkológia.

Kezdjük az utóbbival. A dolog nem különösebben aggasztó, hiszen a gyermekorvosok többsége is nem várt vérképzőszervi betegségekkel vagy nem magyarázható térfoglalással, illetve krónikus fájdalommal sürgősen hematológiai/onkológiai szakrendelésre irányítja a beteget. Azért álljon itt egy rövid áttekintés a fő betegségekről és a kezelési elvekről. Szigorúan csak az érdeklődők figyelmébe ajánlom az ábrát, ami az életkor szerinti legjellemzőbb tumorokat mutatja. Összességében 0 és 18 éves kor között a leukémiák a leggyakoribbak (az összes malignitás 25-35%-a, 2017-ben 69 új eset Magyarországon), azok között is túlnyomórészt akut limfoblasztos (ALL), kisebb részt akut és krónikus mieloid karakterűvel kell számolni. Ezt követik az agytumorsejtek (20%) és a

limfómák (15%, kb. fele-fele Hodgkin- ill. non-Hodgkin-limfóma). Érdekes, hogy az utóbbi időben Magyarországon a megszokottnál nagyobb arányban jelennek meg egyéb mieloproliferatív neoplazmák és mielodispláziás szindrómák. Emellett az utóbbi évtizedeket tekintve a leggyakoribb gyermekkori malignitás, az ALL incidenciája is növekvő tendenciát vett fel, ami feltételezhetően immun-diszregulációs okokra vezethető vissza (túlzott higiénia, megkésett infekciók, anyatejes tápláláshoz való hozzáállás).

A gyermekkori daganatok ellátásának fejlesztése általában nem szűkölködik, állami és civil szervezeti támogatásokra is lehet számítani, Magyarországon is. Ezt jól mutatja, hogy gyermekkori ALL-ben példátlan mennyiségű klinikai vizsgálat folyik a kemoterápia-rezisztens betegek lehetséges gyógyszereivel. Számos új, adagonként többmillió forintos kismolekulájú célzott molekuláris inhibitort és antitest-alapú immunterápiát próbálnak ki. 2017 augusztusában szintén gyermekkori ALL-ben engedélyezte a CAR-T-sejtes immunterápiát (Kymriah, Novartis) refrakter betegeknél az FDA (ez az első hivatalosan jóváhagyott génterápia az USA-ban!). Az eljárás reménytelennek tűnő esetekben jelenthet megfelelő bridging terápiát a csontvelőtranszplantációra alkalmas állapot eléréséhez. Mutatja a magyar viszonyoknak a megszokottal ellentétben nem lehangoló alakulását, hogy a CAR-T-sejtek alkalmazásához szükséges teljes eszköz- és géppark hazánkban is rendelkezésre áll, kellő elhatározás után beállítható lehet a metódus (jelenleg legközelebb Bécsben elérhető).

Essen szó a magyar gyermekonkológia szerveződéséről is. 1971-ben Schuler Dezső professzor irányításával alakult meg a (mai nevén) Magyar Gyermekonkológiai Hálózat, egy olyan gondosan szervezett együttműködés, aminek hála ma minden magyar daganatos és leukémiás gyermek korszerű, multidiszciplináris szakellátásban részesül. A négy orvosegyetemi gyermekklinika kívül a

szombathelyi és a miskolci kórház gyermekosztályán, illetve a Heim Pál Gyermekkorházban működik gyermekonkológiai centrum. Gyermek csontvelői őssejtátültetés az egész országban két helyen, a budapesti Szent László Kórházban (új neve indokolatlanul hosszú) és a miskolci kórházban működik. Itt transzplantálják a nem daganatos indikációval (pl. immundeficiencia, súlyos aplasztikus anémia) érkező betegeket is. A Hálózatnak évek munkájával sikerült kiépítenie egységes, nemzetközileg is elfogadott diagnosztikai (flow citometriás, molekuláris biológiai) irányelveket a betegségek és a jellegzetes, támadható genetikai eltérések (!) azonosítására, leukémiákban a minimális reziduális betegség követésére (ilyesmi tőlünk keletebbre még nem működik). Ezekben a hónapokban folyik az I. sz. Patológiai Intézetben olyan újgenerációs szekvenálás (NGS)-alapú komplex géndiagnosztikai panelek kidolgozása, amik a minor eltérések együttes azonosításával (teljes génprofil, nem egy-egy specifikus gén abnormitása) indikálhatnak bizonyos gyógyszerek adását.

Mára a gyermekonkológiai esetek kétharmada eredményesen kezelhető, azaz többségük tartós, visszaesésmentes túlélésre számíthat. ALL-ben ez az arány még magasabb, mára elhagyta a 85%-ot is, de szintén igen jól gyógyítható általában a Wilms-tumor vagy a Hodgkin-limfóma. Mindez azért nagy eredmény, mert az 1950-60-as években ezek a betegségek tizedennyire sem voltak kezelhetők. Hazánkban a nyugat-európai (elsősorban német központú) kezelési protokollok vannak érvényben, sőt, a magyar centrumok ezek folyamatos átdolgozásában is szervezesen részt vesznek, több ezt célzó klinikai tanulmányt folytatnak. A hazai kezelési eredmények elérik vagy erősen megközelítik a németországiakat.

Remélem, hogy egy dolgot sikerült átadni: ma mindenki egy árnyalatnyival nyugodtabban hajthatja álmra a fejét, tudván, hogy sok nagyon beteg gyermeket ma már remisszióba tudunk hozni. Esetükben óriási hangsúlyt kell fektetni arra, hogy a korosztályuknak megfelelő életet élhessenek, pont ugyanannyit mosolyogjanak és a sokszor évekig tartó kezelés után visszatérjenek a társaik közé. Hiszen valószínűleg még hosszú ideig fognak élni.

Utóiratul pedig álljon itt néhány – saját tapasztalataim alapján megbízható, és sokat segítő – szervezet neve, ha még valaki nem

ajánlotta volna fel az adója 1%-át a dolgozó népes lányai és fiai közül: Gyermekgyógyítók (a Magyar Gyermekonkológiai Hálózat saját nonprofit szervezete, a támogatást közvetlenül – tényleg „áttét nélkül” – a Hálózat használja fel a korszerű ellátás megteremtésére, ajánlom a FB-oldalukat is ugyanezzel a címszóval);

Együtt a Leukémiás Gyermekekért Alapítvány; Együtt a Daganatos Gyermekekért Alapítvány; Déméter Alapítvány; Tábita Gyermekhospice Ház (nekik nem lehet 1%-ot küldeni, de érdemes rájuk keresni); Bátor Tábor Alapítvány.

Kléh Györk – 80 perc alatt a Föld körül

2018. március 1. 19:30

A Király utca és a Hársfa utca sarkán lévő nonstop dohánybolt pultjánál állok. Az eladó unottan szolgálja ki a sorban előttem álló külföldi vásárlókat. Én ellenben annál izgatottabb vagyok. Már csak egy kicsiny, mégis rendkívül fontos összetevő hiányzik a bevásárlólistáról. A konyhánkban ipari mennyiségű bor, vodka és ihatatlan házipálinka áll gondosan lehűtve rosszul záródó ablakunk és a kinti -12°C jóvoltából. Már megvan a liszt, a savanyú ubi, a szörp és az ételfesték is. A kőműves Actimel (egyes helyeken tüske vagy gránát esetleg csavaros kifli) hiánya azonban mindeddig betöltetlen ürként tátong a másnapossághoz vezető, macskakővel kirakott út kellős közepén. Bár már a SPAR-ban is megpróbáltam beszerezni, az árufeltöltő hölgy arcán érthető undorral közölte, hogy ők bizony nem tartanak ilyet.

Végre én következem a sorban. Mikor felteszem a nagy kérdést, hogy van-e esetleg raktáron féldecis kommersz szesz, felcsillan az eladó szeme. „Van, persze, milyen kellene?” A „milyen van?” kérdésre elkezd felsorolni az egyébként elég hangzatos névvel ellátott készítményeket. Mikor közlöm vele, hogy az első hatból kellene öt darab, először visszakérdezett, majd miután megerősítettem a rendelést, elkezd pakolni az italokat a pultra. Munkája végeztével megjegyezte, hogy ilyen még nem volt pályafutása során, és szeretné lefényképezni a termést. A procedura és a fizetés után felébredhetett benne a felelősségtudat, mert hozzátette, hogy legyünk óvatosak, mert ezek a kis fickók nagyon komiszak ám.

Visszatérek a koliba, gyorsan kipakoltam szerzeményimet és megnyitom laboratóriumomat a konyhában. Gyógyszerészi pontossággal látunk hozzá társaimmal a nedűk kiméréséhez. Minden állomás képviselőjének odaadom a javakat, amiket előzetesen megrendelt és hasznos tanácsokkal látom el a közelgő megpróbáltatások legyőzéséhez.

Gondosan kell felkészülnünk, mert nagy utazásra indulunk. Vannak, akik Franciaországba készülnek, mások Oroszországba, Mexikóba, Görögországba vagy éppen Borsodárába mennek. Jómagam Brazília felé veszem hamarosan az irányt. Előtte azonban elkészítünk egy varázsitalt az igazi kalandoroknak, akik egy este alatt akarják beutazni az előbbi helyszíneket.

SHOWTIME! Az összegyűlt felfedezők megkapják csodás főzetet és szépen lassan megtalálják csapattársaikat, akik az utazás során elkísérik őket. Felhajtják a bájtalt, melynek kesernyés íze először kissé eltorzítja az arcokat, ám a gyomorba leérve máris érezhető a mágikus hatás. Nemsokára eltűnik az első csapat, majd a második is, végül egyedül maradok a zongoraszobában. Egy perc elteltével azonban már Copacabana napsütötte tengerpartján találok magam, ahol az pár bátor jelentkező már készen is áll, hogy belecsobbanjon tengeri vízilabdapályánkba. A meccs nehezen indul, de kellő mennyiségű frissítő után már a gólokkal sem maradnak adósok a pólósok. A meccs után már közös erővel formázzák meg a korábban egymással szemben álló csapatok játékosai Brazília kedvenc italának tárolóegységét.

A következő csapatok egyre olajozottabban játszanak, az utolsók pedig már egyre nehezebben hagyják el a hűvös vizet. Persze egy kis folyékony motiváció nekik is kijár. A meccsek között gyors terepszemléket tartottam az állomásokon, ellenőrizve, hogy nem sújtja-e

szárazság földjeiket. Az utolsó csapat távozása után az óceán takarításába kezdünk, miközben spontán party tör ki a második emeleten található görög színház romjain. Küldetésünk sikeresnek tűnik, ám ekkor aggasztó híreket kapok. Valaki Mexikóból 2 kiló „kokaint” csempésztett be, ám a zsák kiszakadt, és most centi vastag fehér por fedi az első emelet gangon túl eső felét. Gyorsan a helyszínre sietek, ilyenről nem volt szó a tervben és egyébként is, hogy lehet 2 zacskó liszttel így

kidekorálni egy fél emeltet. A lépcsőfordulóba érve rá kellett jönnöm, hogy a híradások nem túloztak, és valóban katasztrófa sújtotta vidék képét festi a környék. Egy barátságos óra leforgása alatt az illetékesek enyhítik a károkat és végre mindenki kifújhatja magát. Ezzel is meglelnénk.

Végezetül engedjétek meg, hogy ezúton és köszönetet mondjak minden résztvevőnek és azoknak, akik a lebonyolításban részt vettek és segédkeztek!

Ismerj meg egy kolist!

Testvérek a házban: Kovács Fanni (V. év) és Kovács András (I. év)

András kérdezi Fannit:

A: Miben változott az itteni életed, hogy én is felköltöztem?

F: Sokkal egyszerűbb lett az életem, több időm van. Azokon a hétvégéken, amikor én nem megyek haza, akkor te szoktál általában, viszont, ha már az egyikünk kap „ellátmányt” otthonról, akkor a másikunk is, szóval mindig van ennivalóm és kevesebbet főzök. A szobámban is több hely van, mert minden könyvem, valamint a rengeteg jegyzetem a rózsaszín mappáimban is a te polcaidra kerültek. Összességében a legnagyobb változás, hogy sokkal többet lógunk együtt, most, hogy itt vagy, mint az elmúlt öt évben, mikor már Pesten voltam, te pedig otthon.

A: Sokáig nem voltál biztos benne, hogy gimnázium után az orvosi pályát akarod választani. Mi motivált arra, hogy itt folytasd tanulmányaid?

F: A gimnáziumban sok tárgyat szerettem, történelem orientált osztályba jártam, és eszem ágában sem volt az orvosira jönni, de fogalmam sem volt, hogy akkor mi lehetnék. Aztán egy évvel az érettségi előtt feljöttem az Educatorra, és végigjártam az összes standot, azzal a kérdéssel, hogy a diákok milyennek képzelik el az életüket, munkájukat az egyetem után. Egyedül az orvosi egyetem standjánál kaptam olyan választ, amely életképben magamat is el tudtam képzelni. Azóta pedig csak egyre lelkesebb vagyok.

A: Külföldi gyakorlatok és a mostani Erasmus után gondolkodsz-e rajta, hogy külföldön is dolgozz a későbbiekben?

F: Nagyon szupernek tartom, hogy az egyetemen igazából már harmadévtől kezdve rengeteg lehetősége van az embernek külföldön tanulni rövidebb hosszabb időre. Nagy terhet vesznek le a vállunkról a szervezés segítségével, az anyagi támogatással, valamint a rövidebb idő miatt a honvágy sem elviselhetetlen. Elsősorban az a tervem, hogy minél több ilyen tanulmányúton vegyek részt mielőtt végzem, sok helyen járjak, sok mindent lássak és aztán itthon telepedjek le.

A: Mi volt az egyetem mellett a legmeghatározóbb tevékenység számodra?

F: Éppen egy ilyen külföldi tanulmányutat tudnék hozni példának. Harmadévben már kapunk ízelítőt a klinikumból és a betegségekből, és vannak gyakorlataink betegekkal is, de a gyógyításuk, valamint a kapcsolatépítés velük még nagyon hiányos, és kimerül egy bemagolt anamnéziszfelvételben. Ez év utáni nyári gyakorlaton egyetlen dokit követtem egy egész hónapra keresztül. Fiatal rezidens és mégis rengeteg betege volt, nagy felelőssége és teljesen egyedül intézte a viziteket a gyógyítást és a

hazaengedést, a főorvossal nagyrészt csak telefonon beszélt. Ekkor volt először alkalmam arra, hogy megtapasztaljam az orvos-beteg kapcsolatot, valamint a gyógyítás menetét. A harmadév „fáradalmi” után ez nagy lendületet adott nekem.

A: Az Erasmusod folyamán mit látsz a legfontosabb különbségnek a német és magyar oktatásban?

F: Heidelbergben is blokkosított oktatás folyik, mint nálunk ötödévben, mármint egy kicsit jobban blokkosított, de alapvetően ez nem volt olyan nagy változás számomra. Ami feltűnő viszont, hogy itt az egész oktatás sokkal precízebben szervezett. Például minden napra témák vannak kijelölve a gyakorlatoknak, és minden legkisebb információt megtalálunk a honlapon, valamint a faliújságon. Nincs olyan, hogy ne lenne térkép a gyakorlat helyéről, vagy ne lenne pontos csoportbeosztás a különböző gyakorlatokra. De otthon a blokkosított oktatás még csak néhány éve lett bevezetve, szerintem kis rutinnal hasonló színvonalú szervezés lesz itthon is.

Fanni kérdezi Andrást:

F: Ez már a második féléved a kollégiumban. Mennyire hasonlít itt az életed ahhoz, mint amit korábban elképzeltél?

A: Igazából amit máshogy is képzeltem el, azokban is kellemesen csalódtam. Talán az egyik ilyen dolog az önfenntartás és a nagyobb önállóság. Sokszor sok gonddal és idővel jár ehhez tartozó feladatok ellátása, de véleményem szerint a felnőtté válás egyik kulcsmomentuma.

F: Mennyire voltál megijedve a felvételi tábortól? Gondolod, hogy ugyan így éled meg, ha egyáltalán nem ismersz kollégistákat?

A: Nehéz erre válaszolni. Nyilván pozitívum volt, hogy ott voltatok, és hogy voltak ismerős arcok, akikkel találkoztam mikor megfordultam nálad korábbi időkben. De magamat egy szociális, barátkozós embernek tartom, és bízom benne, ha ismeretlen a társaság is legalább ilyen jól élem meg.

F: Van e olyan szokásod (jó vagy rossz) amit otthon csinálhattál, de itt a kollégiumi környezetben mindenképpen el kellett hagynod?

A: Talán az, hogy otthon nem nagyon figyeltem a szobámban a rendre. Itt mivel mégis csak megosztom ezt a környezetet Benivel és Lucával, kénytelen vagyok egy bizonyos szintet fenntartani (ami nem mindig jön össze).

F: Beleférnek az idődbe a régi hobbijaid? Lett valami új hobbid?

A: Vannak olyanok melyek beleférnek, de természetesen az új környezettel a szabadidős tevékenységeim is átalakultak. A teniszezést Szegeden rendszeresen űztem, míg itt nehezebb összeegyeztetni a napirenddel, ezért is csak otthon játszom most már. Gimnázium alatt barátaimmal havonta többször is jártunk moziba, ez itt Pesten valahogy nem alakult ki, de ha hazatérek mindig megnézzünk valami jófélét. Viszont annak pluszba örülök, hogy visszatérhettünk a közös futásokhoz, így, hogy egy városban lakunk újra.

F: Otthon csöndben, teljesen egyedül a szobádban szerettél tanulni. Hogyan változott ez, így, hogy egy kollégiumban laksz szoba-és blokkársakkal együtt?

A: Igen, szerintem 6-7 éves korom óta külön szobám volt, nehezen tudtam elképzelni milyen lesz, hogy többen leszünk benne. Ez nagyot változott az egyik pillanatról a másikra mikor beköltöztem. Nem is tudok visszaemlékezni olyan pillanatra, hogy zavart volna ez mióta itt vagyok. Szerintem a blokkon belüli hangulat elég jó nálunk, jól kijövünk egymással és kölcsönösen figyelünk arra, hogy ne zavarjuk a másikat, ha pl. tanulásról van szó. Sokszor hasznos is, tudnak segíteni és tanácsot adni, ha valamit nem értek.

Dobó Máté – „Ki gépen száll fölébe...”

Csörög a telefonom.

„Halló?!”

„Szia Máté, Vince vagyok. Mondd, hány kiló vagy?”

„Mennyi legyek Vince?” - kérdeztem vissza meglepettségemben.

Igy kezdődött nálam a repülés aktívabb része. Hiszen ez már a teljes műnek a második felvonása volt. Még 2014-ben volt az első felvonás, egy nyár erejéig. Nem gondoltam volna, hogy két évvel később aktív részese lehetek a versenyzésnek. S hogy ehhez mi kellett? Legyek a lehető legkönnyebb. Ez szerencsére adott volt. A többit az akkori pilótám tanította meg. Fő feladatom navigátorként az volt, hogy megadott fényképeket keressek az alattunk elrohanó tájban. Legalábbis így kezdtük. Aztán a versenyek során a feladatok száma több lett: időt mérni, leszállás előtt a légteret, repülőteret figyelni. A világbajnokságon kétszer is nekem kellett navigálnom, ami elsőre ijesztőnek tűnt. A legelső eset úgy történt, hogy egy átlagos útvonalrepülési feladat vége felé jártunk (persze már ekkor sem voltunk az előre kijelölt útvonalon, azaz kurzuson), amikor a gép orrába beépített tartalék benzintartályból (értsd: 2 literes PET-palack) fogyni kezdett az üzemanyag. Ez a két liter körülbelül 8 percre elég. Ez nem elég arra, hogy az eltévedésből visszaérj a repülőterre, legfeljebb arra, hogy alkalmas leszállóhelyet keress. Szerencsére az én térképtartóm nagyobb méretű volt, mint a pilótámé, így én megtaláltam, hol lehetünk, és egy autópálya mellett sikerült hazanavigálnom magunkat. Sejthető, hogy a gép nem csak a tartalék tartályból kapott üzemanyagot. Maradt még a fő tankokban is, csak a gép dőlése miatt ezekből nem jött folyamatosan üzemanyag. Két fontos dolgot említenék meg itt: igen, még papírtérképpel versenyzünk. Valószínűleg mire én a versenyzés közelébe pilótaként kerülök, már GPS segítségével fogunk navigálni. Ez esetben nem a pontos tájékozódás lesz a fő feladat, hanem a képek keresése, a földön leterített jelek, úgynevezett ponyvajelek megtalálása. Ez azonban még távoli. A másik: igen, egy autópálya elég feltűnő tereptárgy, nekem mégis elég sok izgalmat okozott, hogy mellette hazajussunk. Furcsa volt elsőre a repüléshez és azon belül is a versenyzéshez szükséges precizitás. Az egyetemre kerülve ez hatalmas fórt jelentett, hiszen itt sokszor

szükség van ugyanilyen precizitásra. Az első évben, ha bárki megkérdezte volna, hogy merre repültünk, nem tudtam volna rá pontosan válaszolni. Sosem néztem ugyanis a térképet, és a repülés szinte teljes ideje alatt csak a képekre koncentráltam 100%-ban. Talán az első év utolsó versenyén volt olyan navigátor-barát feladat, hogy az utolsó 10-15 percben már nem volt egyetlen kép sem, melyet keresnem kellett volna. Amikor Vince 2016. áprilisában egy bioszfakt szünetében felhívott –és lejátszódott a bevezetőben megírt beszélgetés- nem csak az én súlyomról esett szó. Elmondta, hogy ő autogyro kategóriában szeretne világbajnok lenni. Én azt mondtam neki, hogy igyekszem majd, hogy ez rajtam ne múljon.

Aztán eltelt a gimi utolsó éve, érettségi után újra jött a nyár. De nem gondolkoztam repülésben, hiszen Nagykanizsán került megrendezésre az Európa-bajnokság. Természetesen Vince volt a főszervező, így vele nem repülhettem, sőt ő örült volna, ha tudok neki segíteni a szervezésben. Erre készültem lelkiekben is. Mégis elmentem Nagykanizsára az edzőtáborba, hogy találkozjak a többiekkel, segítsek, ahol tudok. Már délután lehetett, amikor Dolhai Krisztián (ismertem már, a világbajnokságon ők voltak a másik magyar géppel) odajött hozzám. Mondta, hogy a navigátora, akivel viszonylag sokat versenyzett, az idén nem tud jönni munka miatt. Kérdezte, hogy nekem lenne-e kedvem. Repülni ezerszer jobb, mint a szervezésben részt venni, Vince is –fájó szívvel- elfogadta, hogy nem leszek a rendezőségben. Tehát egy év után géptípust váltottam, és a forgószárnyat a merevszárnyú gép váltotta. Más volt. Kabinos volt, nem nyitott. Szinte vitorlázógéphez hasonlított, ellentétben az autogyroval. Magasítókát kellett faragnom, újra kellett gondolni sok mindent, hiszen itt csak előre és magam alá láttam, ellentétben az autogyroval, ahol hátra is nézhettem. Általában egy feladatban 10 képet kell megtalálni és bejelölni a térképen. Míg az autogyroval feladatonként nagyjából 8-9 képet meg is találtam, addig a gyakorlás alatt az új gépben (melynek típusneve Vírus volt) maximum 5-6 fotót találtam meg egy-egy feladatban. Ez nem volt valami szívderítő számomra sem. Ebben a nem túl optimista hangulatban kezdődött számomra az Eb. Viszont már az első feladatokon sikerült 9-10 képet megtalálnom, és ezt a tendenciát

folytattam a verseny további részén is. Ez azért volt fontos, mert a legtöbb feladatban nem volt előre megrajzolva a térképen az útvonal, hanem az egyes fotókra volt ráírva, hogy onnan milyen irányba kell tovább repülni. Így, amikor megtaláltunk egy fotót két dolog történt: (1) a

pilótám elkezdte a térképre rajzolni a képen levő irányszög alapján az útvonalat, (2) számomra a legjobb rész következett, hiszen ilyenkor általában át kellett vennem a botkormányt. Mivel az egyetem mellett nem tervezem letenni a pilóta-jogosítványt, így egyelőre ezek a pillanatok azok, melyekben én is vezethetem a gépet. A repülésnek még egy nagyon fontos része van: le kell szállni. Ennek három módja van: (1) a kevésbé szerencsés, amikor sem a gép, sem a pilóta nem ússza meg épségben, (2) amikor a pilóta épségben száll ki, de a repülő nincs ilyen fényes állapotban, (3) a legszerencsésebb mind közül, ha a gép és a pilóta is sértetlen marad. Versenyen azonban sosem olyan egyszerű leszállni, hiszen legtöbbször nem csak a sikeres földet érés a cél, hanem a megfelelő helyre (néha a megfelelő időben) történő leszállás is fontos. Hiszen van egy terület, ami különböző pontokat érő részekre van felosztva és természetesen a cél a maximális, 250 pont megszerzése. Létezik olyan feladat is, amikor álló motorral kell ezt a feladatot teljesíteni, és itt géptípustól függően nagyon különböző élmények érhetik az embert. Például az autogyroval 150 méter magasról álló motorral 53 másodperc alatt értünk le (, ha jól emlékszem), míg a nagyon jó siklószámmal rendelkező Virussal (ez a merevszárnyú gép) ez az idő ugyanilyen magasról sokkal hosszabbnak bizonyult (pontos időt nem tudok mondani). És ezt is nehezítik még néha olyannal, hogy bár ilyenkor járó motorral, de lehetőleg egész percre kell leszállni. Természetesen ezek mellett még mindig feladat a legtöbb pontot érő területre történő landolás. És itt az időnél természetesen adódik a kérdés:

mekkora tűrést, hibahatárt ad a versenyfeladat? Nézzük a Magyarországon használatos térképeket (1:200000) (, hiszen az angolok, mint minden másban, úgy itt is más mértéket, méretarányt használnak, 1:250000). Itt általában a számítógépes kiértékelésnél használt útvonal-ellenőrző kapuk szélessége mindkét irányba (az útvonalra merőlegesen) 200-200 méter. Ez a térképen az adott irányokba csak 1-1 mm-t jelent. (Aki ezeken kívül repül –még ha csak 3 méterrel is- az nem kapja meg az adott kapuért járó pontot.) Az időellenőrző kapuk esetén van általában 5 másodperc tűrés, aki plusz-mínusz ezen belül van a megadott sebességéből számított időhöz képest, az maximális pontot kap, azonban ha valaki ennél nagyobb eltéréssel keresztez egy ilyen kaput (ezek csak a számítógépen látszódnak, és a versenyzők nem tudják a pontos helyüket), akkor minden másodperc eltérés esetén újabb 2 pontot veszít. Ezek azok a legmarkánsabb pontok, melyeknél a pontosság sokat számít. Például az angoloknál a világbajnokságon olyan kis hibahatárt adtak meg, hogy a nedves dél-angliai időjárásban a kapott térkép annyit változott, hogy tarthatatlan volt a repülés a megadott tűréshatárok között. Ez meglátszott az eredményeken is: a harmadik időkapu után már szinte senki nem kapott pontot az időkapukon. Az pedig friss történet a tavalyi Eb-ről, hogy –talán nekünk- sikerült az egyik útvonal-ellenőrző kapu mellett éppen pár méterrel elmenni. Ilyenkor, ha ezen helyezés múlik, és sokszor múlik, a zsűrinél lehet reklamálni a loggerek (ezek olyan GPS-ek, melyek rögzítik az útvonalat, és az adott koordinátákhoz időt is kötnek, de ezt nem jelenítik meg, tehát navigálásra nem használhatók) pontatlansága miatt. A rövid felsorolásból kimaradtak azok a feladatok, melyekben adott mennyiségű üzemanyaggal kell feladatot végrehajtani (például a legnagyobb területű négyyszöget repülni, vagy egy adott szakaszon a leggyorsabban/leglassabban repülni).

Mire ez az anyag elétek kerül, a mostani több mint 1200 szóból jó pár kihúzásra kerül. [Nem került. :) - a szerk.] Ezek közt valószínűleg nagyon sok történet lesz. Ezeket valamilyen szabadon választott üdítő mellett, bármikor szívesen elmesélem bárkinek. És mint mostanában a legtöbb YouTube-videó elején, így itt most a végén van reklám: élőben ilyen repülőket augusztus 8-18-ig Nagykanizsán biztosan láthattok. Reklám vége. Nektek is puha leszállásokat.

Veress Fanni – *Fruzsí a kárpátaljai szűrésen*

A külhoni magyarok anyanyelvi egészségügyi ellátása sajnos sok területen nem megfelelően megoldott. Nincs ez másként Kárpátalján sem. Negyedszer került megrendezésre múlt év novemberében a HÖÖK Külhoni Programja keretében a kárpátaljai orvosi szűrés a beregszászi járás több településén. Egyetemünk általános orvos, fogorvos, gyógyszerész, dietetikus és gyógytornász hallgatói fogadták a vizsgálatokra jelentkezőket, köztük Gyekiczki Fruzsí, negyedéves fogorvostan-hallgató blokkársam. Őt kérdeztem a benyomásairól, élményeiről.

Te, hogy látod, milyen tényezők tették szükségessé a program megszervezését?

A határon túl élő magyarokról érdemes tudni, hogy nem jutnak megfelelő orvosi ellátáshoz, mert az ukrainai orvosok messze vannak, általában szakmailag nem is elég felkészültek, illetve a magyarokat nem igazán látják el szívesen, gyakran sok pénzt kérnek tőlük. Mindemellett a magyar szakellátásban nem tudnak részt venni a külhoni magyarok, ezért rendkívül hasznos ez a szűrés.

Milyen indíttatásból jelentkeztl a programra?

Én még nem voltam Ukrajnában, és nagyon érdekelt, hogy milyen a kinti világ, milyen a magyarság helyzete, és ebbe nagyon jó volt bepillantani. Természetesen érdekelt az is, hogy milyen egy fogászati szűrés a való életben. Szakmai szempontból is elég sok mindent láthattunk: olyan fogpótlásokat és szájállapotokat, amivel szerintem én itthon nem fogok túl sokszor találkozni. És nyilván a társaság szempontjából is érdekes volt: sok külföldi hallgatóval összebarátkoztunk.

Milyen célkitűzései voltak a FOK-os szekciónak? Mik voltak a feladatok?

A fogászati cél egyrészt a szájüregi, illetve extraorális rákszűrés volt, amit félévente kéne végezni, de ők sokszor évekig nem járnak fogorvoshoz. A másik cél a szuvas fogak kiszűrése volt - főleg gyerekeknél, akiknél még lehet segíteni ezen az állapoton. Prevenciós céllal pedig megtanítottuk nekik a szájápolási feladatokat; a helyes fogmosást, és annak fontosságát. Ezen kívül felmértük a fogazati státuszukat, aminek megfelelően készítettünk

egy kezelési tervet: milyen fogpótlásokat vagy töméseket javasolnánk. Azoknak, akiknek az általános szájhygiéniája rossz volt, egy fogmosási instruálást is bemutattunk, valamint mindenkinek a megfelelő, pl. parodontális, fogpótlással kapcsolatos vagy gyerek fogszabályozós prospektusokat adtunk.

Ezek szerint sok gyerek vett részt a szűrésen?

Igen, sok gyerek érkezett, főleg a nagyszülők jöttek unokákkal, mert általában a szülők csak később, munka után értek rá. Voltak köztük bátrak és kevésbé bátrak is, de a titkos fegyver, az ajándék matrica mindig mosolyt csalt az arcokra.

A TDK munkádat a Gyermekfogászati és Fogszabályozási Klinikán végezt. Találkoztál valami itthon nem megszokott fogszabályozási technikával?

Nem sok fogszabályzó készüléket láttam, mert kevesen engedhetik meg maguknak. Voltak nagyon szabálytalan fogsorok, és említettük is, hogy jó lenne fogszabályozni, de sajnos akadályt jelent, hogy a legközelebbi szakorvos 100-200 km-re rendel. A többségnek már az útiköltség is gondot jelent, nemhogy a fogszabályzó készülék ára; így akinek volt fogszabályzója, az a nagyvárosban élt.

Mit tartasz a legégetőbb problémának? Miben tudtok a legtöbbet segíteni ezzel a szűréssel?

Fogászati szempontból én a prevenciót erősíteném, mert a fogkihúzásokat meg lehetne előzni a fogszuvasodás elkerülésével. Sokan nem is hallottak a fogköztisztítóról vagy az elektromos fogkeféről. Általános orvosi szempontból a nem megfelelő szakorvosi ellátást találom a legnagyobb problémának.

Akkor úgy látod, hogy egészen mások a szakmai körülmények az itthonihoz képest.

Igen. Az egészségügyi ellátás tragikusnak mondható, fogászati szempontból olyan dolgokat csinálnak, amiknek Magyarországon

az ellentétét tanuljuk. Simán kihúzzák a fogakat, hiszen az a legegyszerűbb, és így nincs vele probléma. Ezzel szemben mi azokat itthon próbáljuk megmenteni, arra törekszünk, hogy minél tovább megőrizzük a fogakat.

Tapasztaltál valamilyen eltérést a különböző korosztályú emberek szájhygiénés állapotában?

A fogászati állapota ott már a középkorúaknak is elég rossz, a foghúzások miatt nincs foguk vagy kevés, és azokat nem is akarják pótolni, mert felesleges pénzkidobásnak tartják. Érdekes volt, hogy az arany fogpótlás fontos státuszszimbólum: a fogorvosnak és a tehetősebb embereknek van ilyenje. A szájhygiéniája már a kisgyerekeknek is rossz, sokan vannak, akiknek saját fogkeféjük sincs. Így a kérdés, hogy naponta hányszor mos fogat a gyerkőc, elég abszurdvá válik, tudván, hogy nincs fogkeféje szegénynek...mert a családban összesen csak kettőt tartanak.

Mi a benyomásod a kárpátaljai emberekről?

Nagyon érdeklő az embereket a problémájuk és az arra adott válaszaink, mert nem igazán tudnak, vagy nem szívesen fordulnak orvoshoz. Így nem csoda, hogy hatalmas volt az érdeklődés a szűrés iránt, hiszen ez egy jó alkalom, hogy az egészségügyi állapotukról felvilágosítást kapjanak. Remélhetőleg ennek tudatában felkeresik majd a megfelelő orvos rendelését.

Óriási szeretettel fogadtak minket, nagyon hálásak voltak a segítségünkért. Volt, hogy a buszunkat nélik és bácsik az utcán álldogálva várták, integettek, amikor megérkeztünk. Rendkívül sok töltött káposztát ettünk, ugyanis a helyiek mindig készítették ételt, és süttikkel vártak minket. Nekem alapvetően a második kedvencem a töltött káposzta, de mire hazaértem, annyira megteletem vele, hogy egy időre a fagyasztóba raktam a mamától kapott hétvégi adagomat...

Mik voltak a legnagyobb nehézségek a szűrés folyamán?

Az első két nap még problémát jelentett, hogy kint még sokkal jobban félnek a fogorvosoktól, mint itthon, és nem akartak bejönni a szűrésre. Emiatt cselhez folyamodtunk: azt írtuk ki az ajtónkra, hogy szájüregi vizsgálatot végzünk - ezután már többen jöttek hozzánk.

Akkor szükség volt a kreativitásotokra. Hogyan oldottátok meg az eszközhiányt?

A tantermeket külön szakok szerint csoportosítottuk. A fogászati szekciónál hiányzott a fogászati kezelő szék, így a tantermi székeket a falnak támasztottuk, és úgy döntöttük hátra a fejeket. Mivel rendelői lámpánk sem volt, ezért „bányaszlámpa” volt a fejünkön, és azzal világítottunk a páciensek szájába.

Adódtak-e gondok a nyelvi különbségek miatt?

A szűrésen nem voltak ilyen problémáink, hiszen 80%-ban közös nyelvet beszéltünk, és az ukránoknak volt tolmácsa. A külföldi hallgatókat pedig mindig egy magyar orvostanhallgatóval osztották párba, így zökkenőmentes volt a kommunikáció.

Milyen volt a hangulat?

Együtt dolgoztunk a teremben a gyógytornászokkal, gyógyszerészekkel és általános orvosokkal is, és elég jól összebarátkoztunk. 50-50%-ban voltak magyar és külföldi hallgatók – például románok, ukránok, olaszok, és spanyolok - nagyon nemzetközi volt a társaság. Őket még jobban megdöbbenette ez a helyzet. Közös volt az ebéd és a vacsora, és az esti eligazító megbeszélések sokszor ismerkedő esteként fejeződtek be. Az utolsó esti vacsorát követően pedig egy búcsúbuli is volt, ahol a táncos mulatság keretein belül búcsúztattuk Ukrainát.

A jövőben tervez a HÖÖK másfelé is nyitni?

Igen, most lehet jelentkezni a márciusban megrendezésre kerülő újabb ukrainai szűrésre. A következő alkalmat Szerbiába tervezik.

Van valamilyen tanácsod annak, aki hezitál a jelentkezésen?

Mindenféleképpen javasolnám nem csak FOK-osoknak és a GYOK-osoknak, hanem ÁOK-ásoknak is, akiknek talán még nagyobb tapasztalati tőkét jelent ez az esemény: lehetőségük van minden nap másik szekció szűrőcsapatában dolgozni, így még többet gyakorolhatnak. Feladat volt például az általános anamnézis és EKG készítése, vizelet-, koleszterin- és fizikális vizsgálat elvégzése. A felsőbb éves gyógyszerészeknek is jó

lehetőség, akik a páciensek gyógyszerelését, és a gyógyszerinterakciókat vizsgálják, ezzel kapcsolatban adnak tanácsokat. Akadtak problémák, amikre a szűrés során derült fény: például volt egy néni, akinek a gyógyszerei nem lettek volna együtt adhatók, de szerencsére így

felismerésre került az életveszélyes kombináció. Ezen a szűrésen nem csak szakmai tapasztalatot szerez az ember, mindemellett sok új barátta tehet szert, de a legfontosabb, hogy életre szóló élmény és nagyon jó érzés segíteni a külföldi magyaroknak.

Jászai Viktória – Második generációs Szakkollégista

Amikor Balázs megkért, hogy írjak cikket a Hársalkodóba, milyen második generációs szakkollégistának lenni, nagyon meglepődtem, ugyanis ebből a szemszögből még nem gondolkodtam ezen. Régen, a SOTE-ra készülve, automatikusan a Hársfát is az egyetemhez társítottam, hiszen anyukám történeteiben is kapcsolt fogalmakként szerepeltek.

Hogy milyen második generációs lenni? Igazából nem különleges olyan nagyon, hallottam róla előre, és persze ott lebeg a szemem előtt, hogy édesanyám is végig csinálta, tudok tőle tanácsot kérni, megérti, ha mesélek róla, hiszen részese volt. Mégis a saját nehézségeimmel kell megküzdennem, amik gyakran mások, hiszen nincs két egyforma ember - akkor sem, ha mi nagyon hasonlítunk. Az, hogy anyukám is ide járt, nem ad nekem kiváltságot, nem befolyásolja, én milyen útra lépek a sok közül. Csupán adott egy irányt, amerre elindulhattam, ha tetszik, bár ő nyomatókusan kérte mindig, hogy bármi csak orvos ne legyek. Vannak dolgok, amik nem változtak, ilyen például a Kóktélbár, aminek anyja a tagja volt, az egész épület, amelyre mindig nosztalgiával tekint, a foci pálya, ahol tornát tartott, a kollégiumi közösség és közös programok, például Hársfatúra. Vannak, amik nagyon mások, például a felvételi tábor és a

pontrendszer is más formában működött akkoriban, de voltak nyílt rendezvények, melyekre sok nem szakkolista fiatal látogatott. És persze vannak, amik mindkettőnket elkerültek; anyukám idejében még nem voltak, az enyémben már nem, szegény teknősök.

[Kép: a szerkesztő archívumából]

Talán a fejemben még mindig nem válik el élesen az orvosi és a szakkollégium, hiszen a kezdetektől a változás részei voltak. De nagyon örülök, hogy ide hozott a sorsom, már most rengeteg élményt kaptam a kólitól, amit máshol nem szereztem volna, pedig csak az első fél éven vagyok túl. Azt nem mondom, hogy családi hagyományt akarok belőle csinálni, mert a gyerekeimnek könnyebb sorsot kívánok, mint az orvosi egyetem... dehát anyja is így volt ezzel.

Bozsányi Szabolcs – Pályázatajánló rovat: Москва

A moszkvai utazásunkat nem is dokumentálni szeretném ebben a cikkben, mert ugye arra való a napló, hanem azt szeretném leírni, hogy miért érdemes elmenni rá, ajánlva ezzel mindenkinek ezt a lehetőséget.

Én tavaly lemaradtam erről a pályázatról, mint nagyon sok másról (például az Erasmusról; ezért kell sűrűn nézni az e-mailjeit az embernek) de idén én is a 20 szerencsés közé tartozhattam, akik a delegáció tagjai voltak, mint a főszerkesztőnk, Balázs.

A Népek Barátsága és a Semmelweis Egyetem együttműködéseként előadhattuk a

TDK előadásunkat az egyetemünk diákkonferenciáján. Ez egy új diákkonferencia, amit a magyar mintára építettek fel, 10 perc előadással és 5 perc vitával. Körülbelül 20 országból jöttek medikusok és PhD tanulók előadni, főleg a szomszédos régiókból. Ez nem csak nekünk volt egy nagyon jó lehetőség, hogy egy nemzetközi diákkonferencián gyakoroljuk az angol előadásmódot, de azáltal, hogy kiváló előadásokkal képviseltük az egyetemet, a konferencia színvonalát is emeltük. A magyar hallgatók közül majdnem mindenki helyezett is lett a végén.

Amikor véget ért a konferencia, akkor még bőven volt időnk felfedezni

Moszkvát. Már az első nap egy teljesen más kultúrába

csöppentünk bele, ahol az első feltűnő különbség az eddigi

országokhoz képest, ahol voltunk az, hogy itt minden cirill

betűvel volt írva, azaz nem a megszokott latin betűvel. Az időjárás a sztereotípiákkal ellentétben nagyon kellemes tavaszi volt, bár az tény, hogy télen itt tényleg röpködnek a mínuszok. Balázssal nagyon jó volt bejárni a várost, mivel teljesen az én tempómmal

megegyezőt diktált, ami azt jelentette, hogy egy nap 3 múzeumot, 2 templomot, 10 metrómegállót, valamint egy fotózást szelídített galambokkal is meg tudunk járni, úgy, hogy este még belefér egy háromórás dokumentumfilm az orosz történelemről és egy kulturált vodkázás kovászos uborka mellett. A már ikonikusnak számító Szent Vazul templom volt talán a legnagyobb élmény, ahol pont előadást tartott a férfikórus, ami visszarepített minket Rettegett Iván korába, de a Kreml is gyönyörű volt, ahol a cárágyú és a cárharang miatt nagyon jó volt a „cár-érték arány”.

Összegezve ez egy nagyon jó pályázási lehetőség, mindenkinek csak ajánlani tudom jövőre.

ДО СВИДАНИЯ!

Beniczky Nikolett - Bayern, I mog Di! – Fél év Münchenben az LMU-n

Elképesztő, hogy nem sokon múlt, hogy majdnem kihagyjam életem egyik legjobb félévét. Ugyanis negyedévesként számomra az Erasmus „szimplán” egy klassz lehetőségnek tűnt, de semmiképp sem kihagyhatatlannak. Aztán végül pályáztam, mert ezelőtt még sosem tanultam külföldön, gyakorlatot sem csináltam kis hazánkon kívül, így aztán azt éreztem, hogy ezt is ki kellene próbálni, mert később ki tudja, hogy lesz-e még rá lehetőségem. Mivel viszonylag kevés ember pályázott, a helyeknek több mint a fele betöltetlenül maradt, így a helyosztó után 3 héttel a megmaradt német városokból szemezgetve esett végül a választásom Münchenre. A városról és az egyetemi életről élménybeszámolóik alapján nagyon sok jót hallottam, az meg csak hab volt a tortán, hogy az LMU (Ludwig-Maximilians Universität) jelenleg Németország legjobb egyeteme. Tehát a nagy döntés után kezdődött a szervezés, ami szerintem nem volt olyan bonyolult, mint ahogy sokan állítják. Számomra hatalmas segítséget nyújtott Vivi, aki szintén Hársfás volt, és abban a tanévben épp az LMU-n tanult, így hát szinte minden dokumentumot, tudnivalót a rendelkezésemre bocsátott, melynek köszönhetően hihetetlen gördülékenyen zajlottak az előkészületek.

Ugyanígy én is szívesen segíték bárkinek, aki tervezi külföldi tanulmányokat, akkor is, ha épp nem Münchenbe!

Érdeemes tudni, hogy a kinti félév másképp épül fel, Németországban általában október közepén kezdődik a téli szemeszter, ami február közepéig tart. Így szerencsére van ideje az embernek szeptemberben még itthon megcsinálni néhány tárgyat, ami elengedhetetlen a tanév „csúszásmentes” abszolválásához. Emiatt én sajnos majdnem teljesen lemaradtam az Októberfestről (mely nevével ellentétben szeptemberben kerül megrendezésre) de azért bátran állíthatom, hogy a Hofbräuhaus, Agustiner Keller és a sörkertek szerte a városban hasonló hangulatról gondoskodnak az év hátralévő részében.

Októberben és novemberben nekem végig gyermekgyógyászat volt a terítéken, ami lévén, hogy gyerekorvos szeretnék lenni, nagy örömmel és izgalommal töltött el. Egészen más típusú előadásaink voltak, mint amit én otthon megszoktam. Általában az adott témakörhöz kapcsolódóan eseteket beszéltük meg, mely alatt a diákok is kérdezhettek bármikor, illetve az előadók maguk is próbálták interaktívvá tenni ezt a másfél órát a kérdéseikkel. Persze eleinte a kis Erasmusos csapatunk (köztük

nyilván én is) félve bújt el a padban, nehogy a mi kezünkbe kerüljön a vándorló mikrofon, mert a német nyelv azért -főleg eleinte- okozott némi nehézséget. Az előadások mellett még „tutorialok”, vagyis hivatalos nevükön „problem based learning” nevű 3-4 fős szemináriumaink is voltak, ahol szintén mindig kaptunk egy esetet, feladatunk pedig a diagnózisalkotás volt, amihez segítségként a szöveges leírás mellett laboreredményeket, képalkotó vizsgálatok eredményeit vagy fotókat is kaptunk. Közben az adott téma háttéranyagát, hozzá kapcsolódó tudnivalókat is mindig megbeszéltük, így sokszor egy-egy esetet 2-3 alkalmon át is tárgyaltunk. Volt, hogy egy témát nekünk kellett néhány percben prezentálni, ami ilyen kis csoportban nem volt

olyan ijesztő, és én rendkívül hasznosnak is találtam. Nekem személy szerint nagyon tetszett, hogy egy kicsit más szemszögből kellett tanulni az anyagot, ugyanis míg otthon a tételek sokszor 1-1 betegségről szólnak, itt inkább tünetorientált a képzés, a vizsgán is esetek megoldása volt a feladat, illetve hozzá kapcsolódó kérdések, mint például, hogy milyen további vizsgálatot végeznék, vagy épp milyen terápiát javasolnék a betegnek. Az elméleti képzés után következett 1 hét blokkgyakorlat, amit én egy kissé kevésnek tartottam, pláne mivel ezt az 1 hetet az ember csak egy adott osztályon tölti és nincs rotáció – ez szerintem hátrány az otthoni rendszerhez képest. Ez a német diákoknak azért nem nagy

probléma, mert a szemeszterek közötti szünetekben van lehetőség bármely osztályon bármikor gyakorlatot csinálni, ha az ember időben jelentkezik (ezt pedig ők maximálisan ki is használják annak ellenére, hogy nem kötelező!), de ez nekem sajnos nem volt opció, mert ahogy véget ért a félévem, jönnöm is kellett haza.

Gyermekgyógyászat mellett még szemészetet és pszichiátriát is hallgattam kint, de most inkább pár szóban a szabadidő eltöltéséről írnék. Ha már az ember külföldön él hosszabb ideig, érdemes természetesen minél több helyet felfedezni, kirándulni. München ilyen szempontból tökéletes, hiszen a város elég nagy ahhoz, hogy sose lehessen unatkozni (nekem fél év alatt sem sikerült mindent megnézni, de például az Eisbachon még télen is szörföző fiatalokhoz többször is visszatértem), azonban akár csupán fél óra utazással több gyönyörű tó (Starnberger See, Ammersee), a Bajor-Alpok, csodás kirándulóhelyek érhetők el. Én azt hiszem a lehetőségekhez mérten kihasználtam minden adandó alkalmat. Itt szeretném megemlíteni a Studentenwerket, ami egy elég profi szervezet Münchenben, ők foglalkoznak többek között az itt tanuló diákok elszállásolásával, kollégiumi szobák kiadásával, meglepően finom és olcsó ételeket kínáló menzával a város több pontján, de emellett rengeteg programot is szerveznek a külföldiek számára, tényleg alacsony áron. Nekik hála jutottam el például az alábbi helyekre is – a teljesség igénye nélkül - : Schloß Neuschwanstein, Königsee, Partnachklamm, Breitachklamm, Jochberg, Garmisch-Partenkirchen, Bayerische Staatsoper (balett és koncert), Berechtesgaden, Salzburg. Így is bőven maradtak még felfedezésre váró helyek, de biztosan visszatérek még a közeli és távoli jövőben is, mert Bajorország örökre belopta magát a szívembe.

Én csak ajánlani tudom a külföldi félét mindenkinnek, mert tényleg olyan sok lehetőséget és élményt rejt magában, amit eleinte nem is gondolna az ember. Emellett pedig a kis környezetváltásnak köszönhetően egészen felfrissülve, újult erővel vetem bele magam otthon az ötödév második felébe.

Köszönöm ezúton is a Tempus Közalapítványnak, hogy a Campus Mundi ösztöndíjukkal lehetővé tették számomra ezt az 5 hónapot.

Farkas Ferenc Balázs – „Pour la recherche, pour la santé, pour demain”

Egy péntek este érkeztem meg Párizsba. A fogadtatás rendkívül szívélyes volt. Monsieur Grosjean igazán barátságos ember, még egy szatyor ételt is kaptam vacsora gyanánt a késői érkezés apropóján. Átvettem tőle a kulcsokat, kipakoltam a bőröndöket és megfogadtam, hogy másnap egy percet sem vesztegetek el a hétvégéből: korán felkelek és nyakamba veszem a várost. Az első úticél: az orvostudományi múzeum. Elvégre a SOTE és ezen tudomány iránt érzett szeretetem juttatott el a fények városába. Másnap valóban fel is keltem hajnalban. Ettem egyet édesanyám zsömle méretű fasírtjaiból, pedig nagyon ellenkeztem, hogy a 21 órás buszútra nem szeretnék ilyesmit magammal cipelni. Micsoda kár lett volna, ha nem hozom! Ezután lesétáltam a nyikorgó csigalépcsőn, hogy kilépjek a 62 Rue Madame bejárati ajtaja elé, és elinduljak felfedezőútamra.

Na, hát akkor most meg kellene nézni merre is van az a bizonyos múzeum, igaz? Ó, dehogy is! A biológia törvényeivel nem lehet vitatkozni. Az pedig ilyenkor azt diktálja, hogy az embert a lába csak és kizárólag az Eiffel-torony irányába viheti. Nem tudtam pontosan merre menjek, csak abban voltam biztos, hogy melyik égtáj felé kell ballagnom. Az első sarkon vettem egy térképet, hiszen a papírfarmátumú térképek az elsőszámú szuvenírem bárhova is utazunk. Mindezt franciául sikerült kivitelezni, ami hihetetlen nagy sikerélmény volt a gimnáziumi hármasok után. (Persze így visszatekintve, bizonyára sokat segített volna, ha annak idején nyitott állapotban is felismerem a tankönyvet.)

Tehát, belelapozva a térképbe kiderült: „page cinquante et un: la Tour Eiffel”. Jobbra, jobbra, balra, egyenesen sokáig, balra, jobbra, balra, egyenesen. Világos, körülbelül 35 perc séta. Amire azonban nem számítottam, hogy a két jobbra és egy éles balra kanyarodás után hirtelen megpillantom a vasdámát. Ott volt. 10100 tonna acél, 324 m magasan, 2.5 millió szegeccsel összeszerelve. Ott van, én pedig itt vagyok. Párizsban. Végre! A tavaszi félév mikrobiológia tanulmányoknak való teljes alárendelése, a végeláthatatlan adminisztráció és a szállás miatti sok-sok aggodalmat követően; végre itt vagyok. Kíváncsi vagyok, hogy ezt az érzést ti is tapasztaljátok meg az egyetemi évek alatt egyszer.

A hétvégi városnézés és akklimatizálódás után hétfőn felkerestem a 28 Rue du Dr Roux-t, Louis Pasteur egykori otthonát és a világ első Pasteur Intézetét. (Ma már 36 van belőlük a szélrózsa minden irányában.) A campus hatalmas, minden nap 3000 ember jár be dolgozni és segíti a tudomány fejlődését. Az intézetről tudni kell, hogy a fő profilja ugyan alap kutatás, de rendkívül nagy hangsúlyt fektetnek arra, hogy betegségorientált kérdéseket boncolgassanak, és a klinikai gyakorlatban is alkalmazható eredményeket produkáljanak. Ezt az intézet, a cikk címében is szereplő mottója jól szemlélteti: „a kutatásért, az egészségért, a holnapért”.

A párizsi Institut Pasteur 11 részlegre (department-re) oszlik, melyeket a különböző laboratóriumok építenek fel. Én az idegtudományi részleg, Uwe Maskos által vezetett kolinerg laboratóriumába kerültem. Kutatásunk fókuszában a pulmonális infekciók által kiváltott autoantitestek neuropathogén szerepe volt. Célunk annak bizonyítása volt, hogy a skizofréniát autoantitestek okozzák, melyek főleg a tüdőszövetet érintő fertőzések következtében alakulnak ki.

Az intézet ritmusának felvételéhez nem sok idő áll rendelkezésre, gyorsan bele kell vetned magad a közlemények és kísérletek sokaságába. Azonban ezt igazán szívesen teszi az ember, hiszen nem csak, hogy a tudomány jelen állása szerinti legmodernebb technológiák állnak rendelkezésére, de az ott dolgozóknak meglévő tudás is arra ösztönöz, hogy abból minél többet magadévá tegyél. Segítséget, felvilágosítást bárhol, bárkitől kérhetsz, biztosan lesz, aki szívesen és a legjobb szakértelme szerint nyújt majd támogatást.

A saját kutatómunkád mellett számtalan fakultatív szemináriumon és előadáson is részt vehetsz a legkülönbözőbb témakörökben a maláriától a veszettség vírusán át egészen az egerek genetikájáig. Ezek közül közel harmincon nekem is volt alkalmam részt venni, melyekkel kapcsolatban az alábbi gondolatok fogalmazódtak meg bennem:

Kedves első-, másod- és harmadévesek!

Bár néha terhesnek és értelmetlennek tűnik megtanulni a sok molekulát, folyamatot és interakciót, biztosíthatlak benneteket, hogy nem az! Amennyiben becsülettel végigdolgozzátok az első három évet, a Semmelweis Egyetem

*olyan tudományos alapokat ad számotokra
mellyel még egy Pasteur Intézetben is napra
készek tudtok lenni, és abszolút felveszitek a
versenyt az ott dolgozó más diákokkal, de
megkockáztatom, még egyes PhD hallgatókkal
is. Szóval munkára fel, elő a kávé és a
tankönyvet, irány a tanuló! Még ha néha el is
bizonytalanodtok, minden percnél és oldalnál
van értelme, a befektetett energia nem fog
kádba vészni.*

Az intézet munkanyelve természetesen az angol, így annak sem kell aggódnia, aki eddig még egy perc franciát sem tanult korábban. Bár néha találkozni fog egy két nehezebb helyzettel, de a félév végére már biztosan meg fogja tudni magát értetni mondjuk egy postahivatalban.

A feszített, néha kifejezetten stresszes tempó mellett persze a kollégákat is volt idő megismerni, építeni a tudományos ismeretségi hálót. A szívemhez igen közel álló emlék amikor az indiai Priyankkal és a kínai Qimenggel a nAChR fehérje transzlációjának szekvenciája után a különböző politikai rendszerekről és társadalmi berendezkedésekről vitatkoztunk a délutáni kávé mellett.

Ennek az ösztöndíjnak különlegessége még, hogy teljes mértékben finanszírozott. Egyrészt az Egyetem biztosít anyagi támogatásd, másrészt az intézet is folyósít egy fix összeget. Így, még az egyébként meglehetősen borsos párizsi árak mellett is biztonságosan és az eurocentek élére állítása nélkül, csak az ösztöndíjból fedezni tudja az ember az ott eltöltött időt. Ez fokozottan igaz, ha velem ellentétben még nem töltötted be a 26. életévedet, mivel 26 éves kor alatt a legtöbb múzeum és attrakció ingyenes az Európai Unió állampolgárai számára. A szálláskeresésben, kollégiumi elhelyezésben is közreműködik a francia oldal, így a legfontosabb és legnehebb dolgokban is lehet számítani a gördülékeny (bár időnként az utolsó pillanatra hagyott) ügymenetre.

Természetesen a franciaországi 6 hónap nem csak kísérletezére, valamint a szakirodalom böngészésére elegendő. Az embernek a saját két szemével kell látnia Napóleon monumentális síremlékét az Invalidusoknál, Hammurápi törvényoszlopát a Louvreban és

együtt kell gondolkodnia Rodin mester híres szobrával, talán éppen azon, hogy mit jelenthet az a három teljesen üres, fehér vászon a Pompidou Center kortárs kiállításán. A Nagy-Trianon kastélyban még a legeuropééerebbeknek is elszorul a torka, de az sem mindennapi érzés amikor megdobban az ember szíve egy Rippl-Rónai József festmény láttán az Orsayben. Én már biztos vagyok benne, hogy Ady nem csak Léda miatt járt hétszer Párizsba, hanem azért is mert örökre nyomot hagyott benne a konyak, a kéksajt, a sanzonok és Montmartre kávézóí is.

Így mindent összevetve nagyszerű és felejthetetlen szemesztert töltöttem a kultúra bölcsőjében, a világ egyik legnagyobb fővárosában. Mindenkinek ajánlom az Orvosi Mikrobiológia Intézet és a Pasteur Intézet együttműködésében megvalósuló 6 hónapos gyakorlatot, garantálva, hogy megéri a tanulmányok egy éves halasztását. Bár még hosszadalmasan tudnék mesélni az Au Chat Noir bisztróról vagy azokról az alkalmakról amikor meglátogattam Niki, Erdélyi Tomi, Kata és Judit vagy Szilveszter, most mégis zárom soraimat. Végezetül annyit, hogy szívesen állok rendelkezésekre bármikor, akár szakmai, akár más oldalról merül fel bennetek kérdés a pályázattal kapcsolatban.

Kitartást a vizsgaidőszakban, tanuljatok jó sok mikrobát!

U.i.: Szerencsére a végül az orvostudományi múzeumba is eljutottam.

Budapest. 2018.04.16-05.14.

INDIE-CATOR

A HÁRSALKODÓ ZENEI ROVATA

A közreműködő sajtó tagjai:
Nagy Tomi és Csaba Marci
2/B

Est. 2017

2018. május 13. péntek

ÁR: 0,25 kp

#ThrowbackThursday

„Minden arany, ami régi” -tartja a mondás, de ki törődik ma már ilyesmivel. Mármost nem csak azzal, hogy pontosan idézzem közmondásokat, hanem a régi zenék se érdekelnek már senkit. Biztos mindenkinek megvannak azok a hosszú családi utazások, amikor már harmadik órája könyörögött a szüleinek, hogy elég volt Deák Bill Gyulából és a Queen-ből, de ugyanúgy huszadszorra is rákezd a recsegő autórádió a *We will rock you*-ra. Pedig legalább, annyira vagányok voltak az öregek is mint amilyenek mi lenni szeretnénk. Tudom-tudom nehéz elképzelni, ahogy anyáink sikítanak egy koncert első sorában és olvadoznak a frontemberért, de biztosan volt ilyen. Például érte:

David Bowie, a „pop kamélonja” londoni zenész, színész, producer és zeneszerző, a 70-es évek ikonja. 1969-ben a *Space Oddity* című dalával robbant be a köztudatba, mikor az az Apollo-11 és 13 közvetítéseinek aláfestőzenéjeként szolgált. Kisebb kihagyás után a reflektor 1972-ben irányult ismét felé, amikor is előállt a *“The Rise and fall of Ziggy Stardust and the Spiders from Mars”* című albumával. Itt Bowie a hermafrodita Ziggy Stardust képében a glam rock* egyik legikonikusabb alakja lett. Ettől kezdve Bowie szinte minden új albumához egy új stílus és alteregó tartozott (innen kapta becenevét is). A múlt több ikonikus pop alakjával is együtt dolgozott: John Lennon, Queen stb. Azt, hogy milyen nagy hatást gyakorolt a mai zenei kultúrára jól mutatja, hogy 1996-ban beiktatták a *Rock and Roll Hall of Fame*-be, 2000-ben pedig a VH1 zenei csatorna 100 legnagyobb rockzenészt felsoroló listáján a 7. helyre került. 2002-ben a BBC listája alapján összeállított 100 legnagyobb britet felsoroló lista 29. helyet érte el. Karrierje alatt 136 millió (!) albumot adott el, és a brit zenei társadalom tíz leggazdagabb tagja közt tartja számon. 2004 óta a Rolling Stone magazin szerint a valaha élt 39. legnagyobb előadóként tisztelegünk.

Mégér egy keresést a Youtube-on, nem? Kísérőnek pedig hallgassátok a Hársfa májusi retró listáját.

*Ez egy poszt-hippi irányzat, melynek képviselői tudományos fantasztikum által inspirál ruhákat hordtak. A dalaik középpontjában pedig leggyakrabban a szex és a drog-ok álltak

